

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 62/02-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2002 predbežne prerokoval žiadosť I. K., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v H. n. P., o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a jeho sťažnosť pre porušenie osobnej slobody postupom Obvodného súdu Bratislava IV v trestnom konaní vedenom proti nemu pod sp. zn. 3 T 133/91, ako aj rozsudkom Obvodného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993 a výkonom trestu odňatia slobody v tomto konaní a takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti I. K. o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

2. Sťažnosť I. K. **o d m i e t a** v časti týkajúcej sa namietaného porušenia osobnej slobody postupom Obvodného súdu Bratislava IV v trestnom konaní vedenom proti nemu pod sp. zn. 3 T 133/91, ako aj rozsudkom Obvodného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993 ako podanú oneskorene.

3. Sťažnosť I. K. o d m i e t a v časti týkajúcej sa namietaného porušenia osobnej slobody výkonom trestu odňatia slobody uloženého rozsudkom Obvodného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993 ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2002 doručená sťažnosť I. K., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v H. n. P. (ďalej len „sťažovateľ“).

Na základe výzvy ústavného súdu z 22. marca 2002, ktorou bol okrem iného podrobne poučený ústavným súdom o náležitostiach kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, doplnil sťažovateľ svoju sťažnosť podaniami z 11. apríla 2002 a z 29. apríla 2002.

Sťažovateľ bol rozsudkom Obvodného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993 uznaný vinným zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákona a trestného činu všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 1 Trestného zákona. Za tieto trestné činy uložil Obvodný súd Bratislava IV sťažovateľovi úhrnný trest odňatia slobody v trvaní troch rokov so zaradením pre jeho výkon do I. nápravno-výchovnej skupiny. Rozsudok Obvodného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993 nadobudol právoplatnosť a stal sa vykonateľným v ten istý deň, teda 29. novembra 1993.

Sťažovateľ namietal porušovanie svojich práv na základe skutočnosti, že Obvodný súd Bratislava IV vykonal hlavné pojednávanie v uvedenej trestnej veci na návrh prokurátora podľa ustanovení § 302 až 306 Trestného poriadku, teda postupoval v konaní proti sťažovateľovi ako proti ušlému a na základe takto vykonaného hlavného pojednávania

vyniesol rozsudok sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993, v ktorom ho uznal vinným z vyššie uvedených trestných činov.

Na základe spomenutého rozsudku bol 7. septembra 1994 Obvodným súdom Bratislava IV vydaný rozkaz na dodanie sťažovateľa do výkonu trestu. Neskôr, 2. decembra 1996, vydal Okresný súd Bratislava IV ďalší rozkaz na dodanie sťažovateľa do výkonu trestu. Sťažovateľ bol zadržaný orgánmi Policajného zboru Slovenskej republiky a 26. apríla 2000 dodaný do výkonu trestu odňatia slobody, kde sa nachádza až doteraz.

Sťažovateľ namietal, že v danom prípade neboli splnené zákonom ustanovené predpoklady na postup podľa ustanovení § 302 až 306 Trestného poriadku, pretože sa „riadne podľa potreby“ zdržiaval na území Slovenskej republiky v mieste trvalého pobytu a aj keď je pravdou, že sa často zdržiaval aj v zahraničí, išlo len o krátkodobé pobyty a všetky „v rámci vtedy platiacich zákonov“, čo možno preukázať „častými razítkami“ v cestovných dokladoch.

Sťažovateľ taktiež namietal, že dodaním do výkonu trestu po zadržení orgánmi Policajného zboru Slovenskej republiky a výkonom tohto trestu (po uplynutí viac ako šiestich rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku Obvodného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993) boli porušené ustanovenia Trestného zákona upravujúce premlčanie výkonu trestu (konkrétne § 68 Trestného zákona).

Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že v období rokov 1991 až 1994 mu boli legálne orgánmi Policajného zboru Slovenskej republiky vydané viaceré doklady (identifikačná karta, vodičský preukaz, cestovné doklady), a to na území Slovenskej republiky, čo vyvracia tvrdenia štátnych orgánov o jeho dlhodobom pobyte v zahraničí. Po vydaní cestovného pasu v roku 1994 často (až do zadržania v roku 2000) cestoval a legálne prekročoval hranice Slovenskej republiky. Na území Slovenskej republiky mal aj trvalé zamestnanie.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ namietal, že postupom Obvodného súdu Bratislava IV (v súčasnosti Okresný súd Bratislava IV) na hlavnom pojednávaní 29. novembra 1993 v trestnej veci sp. zn. 3 T 133/91, ako aj držaním vo výkone trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Obvodného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993 došlo k porušeniu ustanovení § 302 až 306 Trestného poriadku a § 68 Trestného zákona, ako aj k „obmedzovaniu“ jeho osobnej slobody, čím mohol mať z hľadiska základných práv a slobôd zaručených Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) na mysli právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy.

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti okrem iného žiadal zrušenie rozsudku Obvodného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993, okamžité prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a priznanie náhrady škody z titulu straty na zárobku vo výške stanovenej zákonom.

V podaní z 11. apríla 2002 sťažovateľ tiež požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa § 31a ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 30 ods. 1 a 2 a § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku môže ústavný súd ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, advokáta, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Tieto tri predpoklady na ustanovenie zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti na neverejnom zasadnutí podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde preskúmal aj splnenie zákonom ustanovených predpokladov pre ustanovenie právneho zástupcu sťažovateľovi a dospel k záveru, že z dôvodov, ktoré sú ďalej uvedené v časti III tohto rozhodnutia, ide v prípade prerokovávanej sťažnosti zo strany sťažovateľa o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, preto jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu nemožno vyhovieť.

III.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta, že k zásahu do jeho osobnej slobody malo dôjsť postupom Obvodného súdu Bratislava IV na hlavnom pojednávaní v trestnej veci sp. zn. 3 T 133/91, ktoré sa konalo 29. novembra 1993, a rozsudkom Obvodného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993. Sťažovateľ bol zadržaný a dodaný do výkonu trestu odňatia slobody 28. apríla 2000. Ústavnej ochrany podľa čl. 127 ústavy sa však domáhal až 12. marca 2002, kedy bola jeho sťažnosť doručená ústavnému súdu.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľ podal svoju sťažnosť takmer po dvoch rokoch od svojho zadržania. Je nepochybné, že v priebehu roku 2000 mal sťažovateľ vo výkone trestu možnosť oboznámiť sa s rozsudkom, ktorý vo svojej sťažnosti napáda, ako aj s postupom Obvodného súdu Bratislava IV na hlavnom pojednávaní v uvedenej trestnej veci, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a domáhať sa ochrany svojich základných práv a slobôd prostriedkami, ktoré mu poskytovala ústavná úprava platná a účinná v tom čase.

V čase, keď sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich základných práv a slobôd na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už preto uplynula lehota stanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

Ďalším zásahom do osobnej slobody sťažovateľa má byť, podľa jeho tvrdení, výkon trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Obvodného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 133/91 z 29. novembra 1993, pretože uvedený trest mal byť v čase dodania sťažovateľa do jeho výkonu v zmysle § 68 Trestného zákona už premlčaný.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V zmysle § 33 ods. 1 Trestného poriadku môže obvinený (pred orgánmi činnými v trestnom konaní) uvádzať okolnosti a dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky.

Podľa § 12 ods. 8 Trestného poriadku, pokiaľ z povahy veci nevyplýva niečo iné, rozumie sa obvineným aj obžalovaný a odsúdený.

Sťažovateľ síce pred ústavným súdom namietal, že výkon vyššie spomínaného trestu uloženého mu Obvodným súdom Bratislava IV rozsudkom z 29. novembra 1993 je už premlčaný, nepreukázal však, že s podstatnými námietkami uvedenými v jeho sťažnosti sa obrátil na príslušný všeobecný súd, využijúc svoje subjektívne práva, ktoré mu zákon na základe § 33 ods. 1 v spojení s § 12 ods. 8 Trestného poriadku priznáva. Nepreukázal teda, že sa ochrany svojich práv domáhal vznesením námietky premlčania výkonu trestu podľa § 68 Trestného zákona a žiadosťou o prepustenie na slobodu pred všeobecným súdom príslušným vo vykonávacom konaní (§ 315 a nasl. Trestného poriadku), ktorý má plnú jurisdikciu vrátane prepustenia sťažovateľa na slobodu, ak by sa stotožnil s názorom, že výkon jeho trestu je premlčaný.

Sťažovateľ nepreukázal ani existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa (ako ich má na mysli ustanovenie § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ktoré by odôvodňovali nevyužitie vyššie spomenutých účinných právnych prostriedkov ochrany sťažovateľových práv a opodstatňovali by prijatie jeho sťažnosti ústavným súdom aj bez splnenia podmienky ustanovenej v § 53 ods. 1 spomínaného zákona.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2002